

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ**

**ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ І СОЦІОЛОГІЇ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ І СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ**

*Присвячено 215-річчю заснування
ХНПУ імені Г.С. Сковороди*

**СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ
В РІЗНИХ СОЦІАЛЬНИХ ІНСТИТУЦІЯХ**

**МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
22 ЛИСТОПАДА 2019 РОКУ**

ХАРКІВ – 2019

УДК 37.015.31:316.42
ББК 74.60
С91

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (протокол № 6 від 05.11.2019 р.).

Сучасні реалії та перспективи соціального виховання особистості в різних соціальних інституціях: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Харків, 22 листопада 2019 р. / за ред. М.П. Васильєвої. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2019. 145 с.

Збірка містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої сучасним проблемам професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної галузі, реаліям і тенденціям розвитку професійної діяльності фахівців соціальних інституцій з вирішення актуальних проблем соціальної роботи.

Матеріали представляють інтерес для науковців і практиків у галузі соціальної і соціально-педагогічної діяльності, науковців-початківців (здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів спеціальності «Соціальна робота») й практиків – фахівців соціальних інституцій.

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2019.

© Кафедра соціальної роботи і соціальної педагогіки, 2019.

© Васильєва М.П., 2019.

Арестова А.С. ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ДО ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ПІДЛІТКІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	71
Гудевич Т.А. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ ГАЛУЗІ ДО СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ПІДЛІТКІВ В УМОВАХ САНАТОРНОЇ ШКОЛИ-ІНТЕРНАТУ.....	75
Гусон В.А. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ ГАЛУЗІ ДО СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ КАЗКИ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	79
Деділова Т.В. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ ЗІ ЗДОБУВАЧАМИ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ З УРАХУВАННЯМ ГЕНДЕРНОГО АСПЕКТУ.....	82
Довидченкова О.М. КОМПЛЕКС ЗАСОБІВ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ВИКОРИСТАННЯМ ХРИСТИЯНСЬКИХ МЕТОДІВ.....	86
Каймакова В.А. ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ДО ПРОФІЛАКТИКИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	89
Коваль К.С. ЗМІСТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ ГАЛУЗІ ДО ПРОФІЛАКТИКИ ДЕЛІНКВЕНТНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ.....	92
Коваль О.В. ЗАСОБИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ПРОФОРІЄНТАЦІЇ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ.....	95
Левченко А.А. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ДО СОЦІАЛІЗАЦІЇ ПІДЛІТКІВ В УМОВАХ ТВОРЧИХ ОБ'ЄДНАНЬ.....	98
Любіна-Безкоровайна А.О. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ПРОФІЛАКТИКИ ДЕЛІНКВЕНТНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ.....	103
Мозгіна Н.І. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ ГАЛУЗІ ДО ПРОФІЛАКТИКИ АДИКТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	108
Пахомова Н.В. КОМПЛЕКС ЗАСОБІВ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ДО ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	112
Письменко Б.О. УПРОВАДЖЕННЯ РОЗРОБЛЕНОГО КОМПЛЕКСУ ЗАСОБІВ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ПІДЛІТКІВ ГРУПИ РИЗИКУ ЗАСОБАМИ ТЕЛЕБАЧЕННЯ.....	115

засобів з підготовки майбутніх соціальних педагогів до профорієнтації старшокласників визначено як сукупність матеріальних об'єктів, предметів і засобів профорієнтації, різноманітних видів діяльності, які використовуються у навчальному процесі як інструменти набуття та засвоєння необхідних знань, умінь, навичок фахівця щодо особливостей формування моральної культури особистості.

Розроблений комплекс навчально-методичних засобів підготовки майбутніх соціальних працівників до профорієнтаційної роботи зі старшокласниками потребує перевірки його ефективності.

Список використаних джерел:

1. Соціальна робота в Україні: перші кроки / За ред. В.І. Полтавця. К. : КМ Академія, 2000. С. 5.
2. Болюбаш Я. Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти: навч. посібник для слухачів закладів підвищення кваліфікації системи вищої освіти/ Я. Я. Болюбаш. К. : ВВП «КОМПАС», 1997. 64 с.
3. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери. 2-ге видання / за заг.ред. проф. І.Д. Звереві. Київ, Симферополь: Універсум, 2013. 536 с..
4. Карпенко О.Г. Професійна підготовка соціальних працівників в умовах університетської освіти: науково-методичний та організаційно-технологічний аспект: Монографія /О.Г. Карпенко / За заг. ред. С.Я. Харченко. Дрогобич: Коло, 2007. 374 с.
5. Ковальчук І.А. Методи інтерактивного навчання майбутніх соціальних педагогів. *Соціальна педагогіка: теорія і практика*. 2010. № 4. С. 82-87.
6. Міщик Л.І. Теоретико-методологічні основи професійної підготовки соціальних педагогів у закладах вищої освіти. Запоріжжя: ЗДУ, 1997. 370 с.
7. Словник української мови: в 11 томах. Том 3, 1972. С.307.
8. Харченко С. Я. Дидактические основы подготовки студентов к социально-педагогической деятельности / С. Я. Харченко. Луганск : Альма-матер, 1999. 138 с.

Левченко А.А.

здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ДО СОЦІАЛІЗАЦІЇ ПІДЛІТКІВ В УМОВАХ ТВОРЧИХ ОБ'ЄДНАНЬ

Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор М. П. Васильєва

У статті проаналізовано практичні аспекти і підготовки майбутніх соціальних педагогів до соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань. Охарактеризовано компоненти підготовки майбутніх соціальних педагогів до соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань; визначено рівні, критерії та показники підготовки майбутніх соціальних педагогів до соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань, запропоновано діагностичний інструментарій для їх вимірювання.

Ключові слова: підготовка майбутніх соціальних педагогів, соціалізація, підлітки, творчі об'єднання.

The article analyzes the practical aspects and preparation of future social educators for the socialization of adolescents in the context of creative associations. The components of preparation of future social educators for socialization of teenagers in conditions of creative associations are characterized; levels, criteria and indicators of preparation of future social educators for socialization of adolescents in terms of creative associations are defined, diagnostic tools for their measurement are proposed.

Keywords: training of future social educators, socialization, teenagers, creative associations.

Постановка проблеми. Сучасне українське суспільство, що нестримно розвивається і змінюється, потребує ділових, ініціативних, творчих, активних особистостей, здатних реалізувати себе в професійній сфері та міжособистісних відносинах. Нова українська школа потребує фахівців з якісно новим типом підготовки.

Соціальний педагог – це саме той спеціаліст із виховної роботи та соціально-педагогічної діяльності з дітьми, підлітками, молоддю, дорослими, який покликаний створювати сприятливі соціальні умови для розвитку й соціалізації особистості здобувача освіти нової української школи.

Аналіз досліджень. Можемо констатувати, що останнім часом виконано низку дисертаційних досліджень з підготовки майбутніх соціальних педагогів окремих видів соціально-педагогічної діяльності: соціально-правової (І. Ковчина, Я. Кічук); освітньо-дозвілєвої (С.Пашенко, Л.Пундик); профілактичної (О.Тютюнник); роботи з громадськими дитячими та молодіжними організаціями (О. Лісовець).

Окрім того, є дослідження, присвячені підготовці соціальних педагогів до роботи з різними категоріями населення: дітьми з обмеженими можливостями (І. Іванова); студентською молоддю (Р.Чубук); людьми похилого віку (Ю.Мацкевіч); девіантними та важковиховуваними підлітками (І. Козубовська, М. Малькова, В.Оржеховська, М. Полісадова). Проте, зовсім мало наукових доробок, у яких аналізуються практичні аспекти підготовки майбутніх соціальних педагогів до соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань.

Мета статті полягає у обґрунтуванні практичних аспектів підготовки майбутніх соціальних педагогів до соціалізації підлітків у творчих об'єднаннях, визначенні рівнів, критеріїв та показників, діагностичного інструментарію зазначеної підготовки.

Виклад основного матеріалу. Зміст, форми та методи професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів розглядають Р. Вайнола, Л. Власенко, А. Деркач, Л. Завацька, А. Капська, О. Малихін, Ж. Петрочко та ін.

Аналіз теоретичних підходів до проблеми дослідження уможливив розроблення відповідного комплексу засобів, що сприяє засвоєнню основних закономірностей та особливостей соціалізації підлітків, оволодінню сукупністю вмінь і навичок, необхідних для здійснення власної успішної професійної діяльності в умовах творчих об'єднань, розвитку професійного інтересу до досліджуваного виду діяльності.

Комплекс засобів забезпечує підготовку майбутніх соціальних педагогів за такими компонентами: мотиваційний (сприяє розвитку потреби, професійно-пізнавального інтересу здобувачів вищої соціально-педагогічної освіти до здійснення соціалізації підлітків; реалізовується за допомогою моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, спільного розв'язання проблемних ситуацій, пов'язаних із здійсненням соціалізації підлітків), змістовий (дає можливість засвоїти соціально-педагогічні знання про соціалізацію підлітків та методичне забезпечення щодо її здійснення), діяльнісний (передбачає формування вмінь і навичок, необхідних для соціалізації підлітків; реалізовується за допомогою засвоєння майбутніми соціальними педагогами методики аналізу, синтезу, порівняння, моделювання, проектування дій, а також засвоєння досвіду застосування комплексного підходу до організації продуктивної взаємодії та оцінки результатів діяльності, використання методів співпраці) та креативний(створює умови для розвитку творчого мислення, формування індивідуального стилю соціально-педагогічної діяльності та спрямований на вироблення нових рішень, знань і способів соціалізації підлітків).

Ефективність розробленого нами комплексу засобів підготовки майбутніх соціальних педагогів до соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань перевірялась у процесі проведення експерименту на базі Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди протягом вересня - жовтня 2019 року під час практики. Загалом

експериментом було охоплено 40 здобувачів вищої освіти спеціальності «Соціальна педагогіка».

Соціально-педагогічний експеримент включав 3 основні етапи: констатувальний (визначення рівня сформованих у здобувачів вищої освіти спеціальності «Соціальна педагогіка» знань про соціалізацію підлітків в умовах творчих об'єднань), формувальний (впровадження розробленого комплексу засобів підготовки майбутніх соціальних педагогів до соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань), контрольний (аналіз отриманих результатів).

Аналіз соціально-педагогічної літератури [1,3,5] дає змогу констатувати, що вчені по-різному називають компоненти підготовки соціального педагога, однак помічаємо основну особливість: як би не називався структурний елемент, їх зміст зводиться до таких критеріїв:

- володіння теоретичними знаннями в певній галузі (відображено у змістовому, змістово-процесуальному, когнітивному, гностичному або теоретичному компоненті);
- оперування практичним вміннями та навичками професійної діяльності (тракується як діяльнісно-операційний, процесуально- діяльнісний, методичний, практично-діяльнісний компонент);
- наявність стійкого інтересу, потреби, цінностей особистості майбутнього фахівця (ціннісний, мотиваційний, мотиваційно-ціннісний, цільовий);
- здатність особистості до самооцінки та самоконтролю (оціночний, контрольно-оцінний, рефлексивний);
- сформованість емоційно-вольової сфери особистості (емоційний, вольовий, емоційно-вольовий компонент).

Звернемося ж до критеріального осмислення досліджуваного явища, що дає змогу оцінити ефективність визначених рівнів підготовки майбутніх соціальних педагогів до соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань.

Нами були виокремлені гностичний, цільовий та поведінковий критерії підготовки майбутніх соціальних педагогів до соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань, їх показники та відповідні діагностичні методики які представлено у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Критерії, показники та методики діагностування рівня підготовки майбутніх соціальних педагогів до соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань

Критерії	Показники	Методики
Гностичний	Усвідомленість знань здобувачів вищої соціально-педагогічної освіти спеціальності «Соціальна педагогіка» про соціалізацію підлітків на рівні розуміння	Анкета «Що я знаю про соціалізацію підлітків в умовах творчих об'єднань».
Цільовий	- Сформованість мотивів (професійного, соціального, особистісного) до майбутньої діяльності; - прагнення соціальної самореалізації через оволодіння знаннями, уміннями та навичками щодо соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань	Бесіда зі здобувачами вищої соціально-педагогічної освіти спеціальності «Соціальна педагогіка» за розробленим нами планом на тему «Соціалізація підлітків в умовах творчих об'єднань»; Методика вимірювання мотивації досягнення (опитувальник А. Мехрабіна).
Поведінковий	- Вміння у практичній діяльності здійснювати діяльність щодо соціалізації підлітків в умовах	Педагогічне спостереження за здійсненням здобувачами вищої соціально-педагогічної освіти

	творчих об'єднань вміння обирати адекватні форми і методи діяльності щодо соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань; -здатність до організації, планування та розв'язання проблем, що виникають у ході соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань.	спеціальності «Соціальна педагогіка» діяльності щодо соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань за розробленим нами планом з урахуванням кількості успішно проведених респондентами заходів, вміння конструктивно розв'язувати непорозуміння під час роботи, вміння творчо підходити до її організації.
--	---	---

Визначені у таблиці 1.1 критерії та показники підготовки майбутніх соціальних педагогів до соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань, дозволяють виділити рівні розвитку у майбутніх соціальних педагогів підготовки до соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань, що наведено у таблиці 1.2.

Таблиця 1.2.

Рівні розвитку підготовки майбутніх соціальних педагогів до соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань

Рівень	Критерії підготовки майбутніх соціальних педагогів до соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань		
	Гностичний	Цільовий	Поведінковий
Високий	Глибока усвідомленість знань здобувачів вищої соціально-педагогічної освіти про соціалізацію підлітків(на рівні розуміння)	У майбутніх соціальних педагогів сформовані мотиви професійної, соціальної, особистісної готовності до майбутньої соціально-педагогічної діяльності, прагнення соціальної самореалізації через здобуття знань, умінь та навичок щодо соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань	У здобувачів вищої освіти розвинені: вміння у практичній діяльності здійснювати діяльність щодо соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань вміння обирати адекватні форми і методи діяльності щодо соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань; -здатність до організації, планування та розв'язання проблем, що виникають у ході соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань..
Середній	Достатня усвідомленість знань здобувачів вищої соціально-педагогічної освіти про соціалізацію підлітків(на рівні розуміння)	Здобувачі вищої соціально-педагогічної освіти готові до застосування знань з соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань тільки у однотипних стандартних ситуаціях	Майбутні соціальні педагоги демонструють здатність до організації, планування та розв'язання проблем, що виникають у ході соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань, проте не виявляють активності у пошуку нових форм та засобів соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань.

Низький	Майбутні соціальні педагоги володіють частковими, несистемними знаннями з фундаментальних основ та методики організації соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань	Здобувачі вищої соціально-педагогічної освіти діють за встановленим зразком з допомогою чи без допомоги кваліфікованих колег, не завжди адекватно обирають відомі форми і методи щодо соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань. Здобувачі вищої соціально-педагогічної освіти готові застосовувати знання лише у прийнятті типових, стандартних рішень щодо соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань.	Майбутні соціальні педагоги не виявляють рефлексивності та емпатійності, не виявляють активності у пошуку нових форм та засобів соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань. Здобувачі вищої соціально-педагогічної освіти потребують допомоги у застосовуванні знань під час прийняття типових, стандартних рішень.
---------	---	---	--

Під час практики на базі благодійної організації "Благодійний фонд "Карітас" було реалізовано розроблений нами комплекс засобів з підготовки майбутніх соціальних педагогів до соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань.

Для здобувачів вищої соціально-педагогічної освіти були проведені лекції на наступні теми: «Суть та особливості роботи творчих об'єднань в Україні», «Види творчих об'єднань у системі освіти», «Особливості соціалізації підлітків у закладах позашкільної освіти»; «Особливості роботи соціального педагога з підлітками», «Досвід роботи зарубіжних країн з соціалізації підлітків у творчих об'єднаннях»[4].

Крім того, з майбутніми соціальними педагогами нами разом зі спеціалістами благодійної організації "Благодійний фонд "Карітас" була проведена інтерактивна бесіда "Соціалізація сучасного підлітка", в процесі якої здобувачі вищої освіти ставили запитання, отримували відповіді і самі пропонували виходи з різних ситуацій, які стосувалися теми бесіди.

Також здобувачів вищої соціально-педагогічної освіти було залучено в якості волонтерів для проведення розвиваючих творчих занять з підлітками [2]. Так на осінньо-зимову тематику, використовуючи техніку квілінгу, діти разом з волонтерами, виготовляли різні картини, займалися танграмом, вирішували різноманітні логічні завдання, брали участь у вікторинах, змаганнях під музику. На заняттях царила атмосфера довіри, позитивного настрою, веселощів. Підлітки активно приймали участь у всіх видах діяльності, які пропонували майбутні соціальні педагоги. Цей факт свідчить про досягнення поставленої мети.

Позитивними результатами проведеної роботи під час формувального етапу експериментального дослідження вважаємо проявлену здобувачами вищої соціально-педагогічної освіти – учасниками експерименту, активність в оволодінні сукупністю вмінь і навичок, необхідних для здійснення власної успішної професійної діяльності, розвитку професійного інтересу до відповідного виду діяльності.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, запропонований комплекс засобів, що сприяє підготовці майбутніх соціальних педагогів до соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань забезпечує ефективне формування вказаної підготовки за такими компонентами: мотиваційний, змістовий, діяльнісний та креативний.

Перспективою подальших досліджень є проведення контрольного вимірювання рівня підготовки майбутніх соціальних педагогів до соціалізації підлітків в умовах творчих об'єднань після проведення формувального етапу експериментального дослідження та узагальнення його результатів.

Список використаних джерел:

1. Зверева І. Д. Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю в Україні: теорія і практика /І.Д.Зверева: монографія. Київ : Правда Ярославичів, 1998. 333 с.
2. Малков Д.Ю. Діяльність клубів за інтересами – важливий чинник соціального виховання підлітків. *Соціалізація особистості*: Зб. наук. праць. К.: "Логос", 2010. Випуск 2. С. 27-34.
3. Москалюк О. І. Формування професійної спрямованості у майбутніх соціальних педагогів/О.Москалюк : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти». Кіровоград, 2007. 22 с.
4. Методи і технології роботи соціального педагога : навч. посіб. для студентів із спец. «Соціальна педагогіка» / авт.-уклад.: С. П. Архипова, Г. Я. Майборода, О.В. Тютюнник. Черкаси : Чабаненко, 2008.456 с.
5. Рижанова А. О. Інновації у професійній підготовці соціальних педагогів. *Актуальні питання підготовки та роботи фахівців соціальної та педагогічної сфер в умовах сучасних соціокультурних трансформацій*. Матеріали III Міжвуз. науково-практ. семінару. Харків : ФОП Шейніна О. В., 2015. С. 5–7.

Любіна-Безкоровайна А.О.

здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ПРОФІЛАКТИКИ ДЕЛІНКВЕНТНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ

Науковий керівник – доктор педагогічних наук, доцент І. А. Романова

Анотація. У статті висвітлено результати експериментального дослідження з підготовки майбутніх соціальних працівників до профілактики делінквентної поведінки підлітків. Визначено рівні, критерії та показники готовності майбутніх соціальних працівників до профілактики делінквентної поведінки підлітків, а також діагностичний інструментарій для їх вимірювання. Представлено комплекс засобів підготовки майбутніх соціальних працівників до відповідного виду діяльності.

Ключові слова: професійна підготовка, комплекс засобів, профілактика, делінквентна поведінка, підлітки, майбутні соціальні працівники.

The article highlights the results of a study to prepare future social workers for the prevention of adolescent delinquent behavior. The levels, criteria and indicators of future social workers' readiness for prevention of adolescent delinquent behavior, as well as diagnostic tools for measuring them, are determined. The complex of means of preparation of future social workers for the corresponding type of activity is presented.

Keywords: vocational training, complex of means, prevention, delinquent behavior, teenagers, future social workers.

Постановка проблеми. Визнання соціальної роботи як професійної діяльності зумовило необхідність підготовки соціальних працівників в Україні. Реформування сучасної системи вищої освіти, розробка стандартів підготовки бакалаврів і магістрів потребують впровадження сучасних засобів професійної підготовки майбутніх соціальних працівників.

Аналіз наукової літератури показав, що теоретико-методологічні засади професійної підготовки соціальних працівників висвітлено в роботах О. Загайко, О. Карпенко, І. Мельничук, Н. Микитенко, Н. Собчак тощо. Вітчизняними науковцями досліджено такі її окремі аспекти, як: становлення відповідальності як професійно значущої якості соціального працівника (О. Патинок та ін.); формування готовності майбутніх соціальних працівників до